

«ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει» ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ``Θεατρικής Παιδείας``

«Ανάλυση θεατρικών έργων»
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Δημήτρης Κοντοδήμος, Ηθοποιός, Σκηνοθέτης.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 7η

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης γεννήθηκε στη Σκιάθο το 1851 γονείς του ήταν ο ιερέας Αδαμάντιος Εμμανουήλ Μοσκοβάκης και η Αγγελική Εμμανουήλ το γένος Μωραΐτη. Είχε τέσσερεις αδελφές και δυο αδελφούς. Ήταν θρησκευόμενος και αγαπούσε την εκκλησιαστική ζωή. Τα πρώτα του γράμματα τα παρακολούθησε στην Σκιάθο και στη Σκόπελο. Μετά στην Χαλκίδα και αργότερα στον Πειραιά.

Το 1872 παρέμεινε οκτώ μήνες ως δόκιμος μοναχός στο Άγιο Όρος όπου μη θεωρώντας τον εαυτό του άξιο να φέρει το Αγγελικό σχήμα επέστρεψε στην Αθήνα όπου γράφτηκε στην τετάρτη τάξη του Βαρβακείου Γυμνασίου. Αργότερα γράφτηκε στην φιλοσοφική σχολή των Αθηνών όπου δεν τελείωσε τις σπουδές του και αυτό στοίχισε ιδιαίτερα στον πατέρα του ο οποίος τον περίμενε να γυρίσει ως καθηγητής για να βοηθήσει οικονομικά την οικογένεια. Ως φοιτητής ο παπαδιαμάντης αρθρογραφούσε σε διάφορες εφημερίδες και έκανε μεταφράσεις από τα γαλλικά και τα αγγλικά για να βγάζει χρήματα. Ήταν κλειστός σαν άνθρωπος και μοναχικός. Δύσκολα έκανε φίλους και είχε ιδιαίτερη προσήλωση στην ορθόδοξη εκκλησία. Η καλή του καρδιά, η απλοχεριά του αλλά και η κακή οικονομική κατάσταση και το πτωχό τον έφεραν σε αδιέξοδο, ενώ παράλληλα επηρέασαν και πολύ άσχημα την υγεία του. Ο Παπαδιαμάντης απεβίωσε τον Ιανουάριο του 1911. Με την είδηση του θανάτου του το πένθος έγινε πανελλήνιο. Εγγραψε μυθιστορήματα όπως οι Εμποροι των Εθνών το 1883, νουβέλες όπως η Φόνισσα το 1903 και αρκετά διηγήματα όπως η Σταχομαζώχτρα το 1889, ο Αμερικάνος το 1891 και Ο έρωτας στα χιονία το 1896. Ήταν μεταφραστής αγγλικών, γαλλικών, ιταλικών και γερμανικών έργων. Βραβεύτηκε λίγο πριν το θάνατο του από την επίσημη πολιτεία με τον Χρυσό σταυρό του σωτήρος ενώ δημιουργήθηκε και μουσείο που φέρει το όνομα του στην Σκιάθο..

ΦΟΝΙΣΣΑ

Ο Παπαδιαμάντης πέτυχε με το έργο του φόνισσα να κάνει συμπαθή στο κοινό μια γριά που σκότωνε τα κοριτσάκια γιατί ήθελε να τα γλυτώσει από τα βάσανα των γυναικών. Οι αντίξοες και απάνθρωπες συνθήκες που αναγκαζόταν να ζει μια γυναίκα εκείνη την εποχή αφαιρώντας της ουσιαστικά το δικαίωμα της ελευθερίας, της κοινωνικής καταξίωσης και δεσμεύοντας την μέσα στα πλαίσια της καθημερινότητας χωρίς να έχει διεξόδους, της μείωνε ουσιαστικά την προσωπικότητα και της δημιουργούσε ψυχολογική κατάθλιψη. Έτσι έφτιαξε ο Παπαδιαμάντης την φόνισσα για να περάσει τον προβληματισμό ότι μέσα από τον θάνατο των κοριτσιών δίνει απολύτρωση στα βάσανα των γυναικών.

Έρωτας στα χιόνια

Το πάθος χωρίς την υπέρτατη αγάπη οδηγεί στην καταστροφή και γεμίζει την ζωή με μαύρες κηλίδες που πολλές φορές μπορεί να οδηγήσουν ως και στον θάνατο.

Στην καρδιά του χειμώνα ο ερωτευμένος με την γειτόνισσα του Μπαρμπα Γιαννιός βασανίζεται στο παγερό κλίμα προσπαθώντας να κάνει τη γυναίκα να ανταποκριθεί στον έρωτα του ή έστω να του δώσει λίγη σημασία. Ως ανεκπλήρωτος ο έρωτας του Μπαρμπα Γιαννιού και η αδιάφορη στάση της γειτόνισσας περιγράφεται από τον Παπαδιαμάντη σε συνδυασμό με τα χιόνια, τα οποία παραπέμπουν στο παγερό λευκό, το άχρωμο, δηλαδή το ανέραστο και το λευκό του θανάτου. Ο έρωτας είναι τόσο ισχυρός που υπερβαίνει την ηλικία και την κοινωνική ή την οικογενειακή κατάσταση των προσώπων που πρωταγωνιστούν και όχι μόνο δεν εκπληρώθηκε αλλά προκάλεσε και το θάνατο. Η ιστορία διαδραματίζεται την περίοδο των χριστουγέννων. Ο Μπαρμπα Γιαννιός στην αυλή της γειτόνισσας, ο οποίος σκεπάστηκε από το λευκό χιόνι που παρομοιάζεται σαν σάβανο. Ο έρωτας εκδηλώνεται μόνο στο ένα μέρος, στον Μπαρμπα Γιαννιό και παραμένει αγνός. Εάν, ωστόσο, ο έρωτας ευδοκίμωσε με τη γειτόνισσα θα παρουσιαζόταν η μοιχεία στο διήγημα και κατά συνέπεια για τον Παπαδιαμάντη, οι ήρωες ως ανήθικοι.